

ten als Hotar, Adhvarju u. s. w. genannt sind, TBA. 3, 12, 5, 1. 5. Schol. zu KĪṬI. ÇA. 288, Anm. 541, 7. PAÑĀAV. BA. 25, 4, 2. ÇĀÑKH. ÇA. 10, 16, 1. Die Formel steht TAITṬ. ĀN. 3, 3. — Vgl. अग्निं, चतुर्होतर (die Formel steht TAITṬ. ĀN. 3, 2; vgl. auch TBA. 3, 12, 5, 1. 5), दशं, पञ्चं, षडोतर (die Formel steht TAITṬ. ĀN. 3, 4), सप्तं (die Formel steht TAITṬ. ĀN. 3, 5, 6), सुं, स्वयं, होतृक, होत्र.

होतृव्य (von 1. ऊ) adj. zu opfern: आहुति AIT. BA. 7, 21. GRHJAS. 1, 16. समिधः JĀĒN. 1, 302. सर्पिषायुतम् PAÑĀAV. 3, 14, 39. dem zu opfern ist: अग्निं VARĀH. BṚH. S. 46, 24. n. impers. HĀIV. 297. fg. BṚĀG. P. 4, 14, 6.

होतृत्वेवासिन् (comp.) m. der Schüler eines Hotar P. 6, 3, 23, Schol. होतृक (von होतर) m. so v. a. होत्रक ÇAT. BA. 13, 5, 4, 24. 6, 2, 18. 7, 2, 13. Schol. zu KĪṬI. ÇA. 627, 15. 772, 5. °पृष्ठ LĪṬI. 2, 9, 4. °सामन् 4, 5, 12. 6, 2, 26.

होतृकर्मन् n. das Werk des Hotar ĀÇV. ÇA. 8, 13, 30. होतृकर्मन् m. Schlüssel des oder der Hotar AIT. BA. 2, 30. TS. 6, 5, 2, 2. ÇAT. BA. 3, 9, 2, 16. 3, 24. 4, 2, 2, 29. ĀÇV. ÇA. 5, 6, 3. 9. 14. KĪṬI. ÇA. 9, 3, 15. 4, 20. 35. 12, 3. 10, 7, 1. 24, 3, 41.

होतृज्ञप m. die murrende Recitation des Hotar (gemeint ist die Formel ĀÇV. ÇA. 5, 9, 1) AIT. BA. 2, 38. Nir. 7, 31.

होतृत्वं (von होतर) n. das Amt des Hotar ÇAT. BA. 1, 4, 2, 1. AIT. BA. 1, 2. Verz. d. Oxf. H. 54, b, 11.

होतृमत्त्वं (wie eben) adj. mit einem Hotar versehen: पञ्च RV. 10, 41, 2. होतृर्व्यं n. = होतृर्व्यं ÇAT. BA. 1, 5, 4, 20.

होतृर्व्यं n. Hotar-Wahl RV. 1, 31, 3. 6, 70, 4. ĀÇV. ÇA. 1, 3, 27. होतृवेद m. der Veda d. h. das Ritual des Hotar ŚĪJ. zu AIT. BA. 6, 1. Schol. zu KĪṬI. ÇA. 12, 3, 15.

होतृवर्दन n. der Sitz des Hotar (vgl. Comm. zu KĪṬI. ÇA. 3, 1, 1. वेदश्रोण्यां बर्हिर्वेदि Comm. zu ĀÇV. ÇA. 3, 1, 20): नि होता होतावर्दने अमदत् RV. 2, 9, 1. AV. 7, 99, 1; vgl. TBA. 3, 7, 5, 13. ĀÇV. ÇA. 1, 3, 30. 3, 1, 20. ÇAT. BA. 1, 5, 4, 23. fg. 2, 5, 2, 30. KĪṬI. ÇA. 3, 1, 1. 5, 4, 33. KĪHĀND. UP. 1, 5, 5.

होतृसंस्थाप m. Titel einer Schrift Verz. d. Oxf. H. 396, a, No. 127.

होत्रं (von 1. ऊ) UNĀDIS. 4, 167 (parox.). n. 1) Opfer (die Handlung und die Gabe) TAĪK. 2, 7, 8. H. 821. RV. 2, 1, 2. मन्स्व होत्रादन्धसः (= होतृयाग ŚĪJ.) 37, 1. पिबं होत्रात् 36, 1. सप्त होत्राणि मर्त्सा वृषानाः 3, 4, 5. आ नो मित्रावरूपा होत्राय ववृत्याः 6, 11, 1. PAÑĀAV. BA. 21, 10, 11. ÇĀÑKH. ÇA. 7, 8, 2. MBu. 12, 10412. — 2) das Opfern, das Geschäft des Hotar: पञ्च जना मर्म होत्रं जुषन्ताम् so v. a. meine Besorgung des Amtes RV. 10, 53, 5. पथार्यज्ञो होत्रमग्ने पृथिव्याः 3, 17, 2. होत्रादहं विभ्यंदायम् 10, 51, 4. नि षीदं होत्रम् 98, 4. 5. AV. 9, 2, 6. वृणते ऽग्निं होत्राय Nir. 7, 31. ÇAT. BA. 1, 2, 2, 1. 4, 2, 17. 9, 2, 10. ऋग्वेदेनैव होत्रमकुर्वत 11, 5, 3, 4. KĪṬI. 25, 7. अग्ने वेदेनैव वेद्वृत्त्यम् VS. 2, 9; vgl. RV. 1, 76, 4. Verz. d. Oxf. H. 54, b, 9. — Vgl. अग्निं, चतुर्होत्र (चां), देवं, पुरुं, वीतिं, वीरं, वेणुं, शालिं, सं, सुं.

होत्रक (von होत्र) m. 1) Gehilfe des Hotar, im weitern Sinne Bez. sämtlicher Hauptpriester. Nach dem Comm. zu ĀÇV. ÇA. 1, 2, 26 heißen so in den Sūtra die zwölf Rtvig nach Abrechnung der vier Hauptpriester (मुख्य), nicht aber eine Sieben- oder Dreizahl (s. unter

होतर). AIT. BA. 2, 36. प्रपोता होत्रकाणां मैत्रावरूपाः 6, 6. die drei (nach Comm.) 8. 13. fg. मुख्यान्पृथग्घोत्रकाः ĀÇV. ÇA. 5, 6, 17. शस्त्रिणाः heißen Praçāstar, Brāhmaṇākkhāmsin und Akkhāvāka (vgl. ŚĪJ. zu AIT. BA. 2, 36) 10, 10. 15, 13. 16, 1. 6, 1, 1. 4, 1. 7, 4, 1. 8, 2, 1. 9, 5, 5. 10, 4. 10, 10, 10. GRHJ. 1, 23, 12. die drei ÇĀÑKH. ÇA. 7, 7, 6. 14, 4. 25, 13. 13, 10, 5. — 2) N. pr. eines Sohnes des KĀÑKANA BṚĀG. P. 9, 15, 3. — Vgl. चतुर्होत्रक.

होत्रग m. in der Stelle: बभूवुर्होत्रगाः सर्वे वेदवेदाङ्गपारगाः MBu. 2, 1240 fehlerhaft für होत्रक. सप्तसंख्याः NĪLAK.

होत्रप्रयोगवृत्ति f. Titel einer Schrift Notices of Skt Mss. 2, 230.

होत्रर्वक्त्रं adj. Opfer führend RV. 5, 26, 7.

होत्रवाहन m. N. pr. eines Brahmanen MBu. 3, 987. eines RĀĠGAR-shi 5, 6037. fgg.

1. होत्रा (von 1. ऊ) f. Priesteramt, insbes. die Function der sog. Hotraka; übertr. die Personen dieser Priester selbst: होत्राणामापतीनामच्छावाकीयाहोयत AIT. BA. 2, 36. अकृता 6, 1. प्रनापतेर्वा एषा होत्रा यद्वावस्तोत्राया 2. 13. fg. 21. प्रतिष्ठिता होत्रा यदैकाहिकाः 8, 4. ĀÇV. ÇA. 9, 2, 5. होत्राः संपन्नति ÇĀÑKH. BA. 13, 6. 15, 1. 23, 4. 29, 8. सदस्या ÇAT. BA. 14, 2, 2, 29. fgg. 3, 6, 2, 9. 8, 6, 2, 11. PAÑĀAV. BA. 7, 2, 2. 18, 9, 16. sieben 12, 13, 5. होत्रासमास उक्तो ब्राह्मणेन LĪṬI. 10, 12, 14. fg. TS. 5, 2, 2, 3. KĪṬI. ÇA. 9, 11, 3. °चमस 12, 14. ÇAT. BA. 4, 2, 4, 31. P. 5, 1, 135 (= श्वित् Comm.).

2. होत्रा (von हू = हू) f. Anrufung, = वाच् NĀIGH. 1, 11. = यज्ञ 3, 17. = स्तुति ÇKDr. ohne Angabe einer best. Aut. होत्रा देवेषु गच्छति RV. 1, 18, 8. होत्राभिरग्निं मनुषः समिन्धते 36, 7. का राधेहोत्रा 120, 1. 122, 9. 129, 7. प्र होत्रया शिष्या वीथो अघर्म् 151, 3. 2, 2, 8. 4, 2, 10. 48, 1. 7, 60, 9. यो वा होत्रां परिहिनोमि 104, 6. 8, 12, 20. इष्टा होत्रा अमृतत 8, 82, 23. 90, 8. होत्रामुत्था जुहुते जनाय 10, 40, 4. येयो होत्रा प्रथमार्थायेते मनुः 63, 7. होत्राभिरुत देवहृतिभिः VĀLAKH. 5, 7. sieben: इत्सें जुहोम्यनु सप्त होत्राः RV. 10, 17, 11; vgl. TBA. 3, 5, 8, 1. TS. 2, 6, 2, 2. नोद्यमेन न होत्राभिः सर्वाः स्वीकुरुते प्रजाः so v. a. durch gute Worte MBa. 3, 1832. Personificirt neben Bhāratī, Iḍā, Sarasvatī RV. 1, 22, 10. 2, 1, 11. 3, 62, 3 und in den Āpri-Liedern 1, 142, 9 u. s. w.

होत्राविद् adj. die Anrufung kennend RV. 5, 8, 3. 10, 15, 9.

होत्राशंसिन् m. (die Rolle eines Hotraka recitierend: होतृत्वे समुत्पन्नाः क्रिया होत्रास्ताः शंसति ŚĪJ. zu AIT. BA. 6, 21. होत्रा so v. a. होमः, तमाशंसति zu 14) Bez. der Gehilfen des Hotar, Hotraka: कस्माद्देतोभ्यः सद्वा होत्राशंसिभ्यो होता यतदिति प्रेष्यति AIT. BA. 6, 14. 21. ĀÇV. GRHJ. 1, 23, 12. ÇĀÑKH. BA. 29, 8. SHADY. BA. 2, 4. fgg. ÇĀÑKH. ÇA. 5, 1, 9. Schol. zu KĪṬI. ÇA. 627, 14.

होत्रिन् s. अग्निं. होत्रिण्यं (von होतर) adj. den Opferer betreffend, n. das Amt des Priesters: अग्निं न देवीरूपं पत्ति होत्रिण्यम् RV. 1, 83, 2. nach ŚĪJ. die Schlüssel des Hotar.

होत्रोय (wie eben) adj. dem Hotar oder den Hotraka gehörig u. s. w.: आशिसु TS. 3, 2, 2, 2. धिष्य ÇAT. BA. 9, 4, 2, 7. KĪṬI. ÇA. 13, 6, 11. n. = कृविर्गेह H. 996.

होम (von 1. ऊ) UNĀDIS. 1, 139. m. und n. (!) SODD. K. 249, a, 14. das